

Lausuntoja kaupunginhallitukselle annettiin m. m. asioista, jotka koskivat: korjaus- ja uudistoitä Alppilan hyppyrimäessä, Käpylän ravi-radalla y. m.¹⁾; luvan myöntämistä erinäisten kilpailujen järjestämistä varten²⁾; voimailuhuoneiden järjestämistä voimailuseuroille³⁾; kaupungin osallistumista tervanpolttilaisuuden järjestämiseen Seurasaareissa⁴⁾; retkeilyopiston perustamista⁵⁾; varojen myöntämistä uimakouluoppilaiden kuljettamista varten Mustikkamaalle⁶⁾; ratsastushallin ja ratsastustaiden rakentamista⁷⁾; saunojen rakentamista kaupungin hiekkarannoille⁸⁾; Ab. Bollplan nimisen yhtiön purkamista⁹⁾; leirialueen perustamista Tervallammelle tai jonnekin muuante kaukaisempaan maastoon¹⁰⁾; sekä kilpailupyöräilyradan rakentamista Käpylään koskevaa komitean mietintöä¹¹⁾.

8. Erinäisten kiinteistölautakunnan alaisten viranhaltijain toimintakertomukset.

Kiinteistötoimiston maatalousosaston toimintakertomus v:lta 1938 sisälsi seuraavaa:

Toiminta ja virkailijat. Maatalousosaston toimintatavassa ja osaston henkilökunnan keskuudessa ei ole tapahtunut mitään muutoksia kertomusvuoden aikana.

Maatilat. Osaston hallintaan luovutettiin kaupungille kertomusvuonna ostetut n. 10 ha:n suuruinen Uusikoti niminen tila RN 2² sekä n. 100 ha:n suuruinen Stansvikin tila RN 1²⁵³. Kummankin tilan pellot olivat vuokralla. Uusikoti yhdistettiin Herttoniemen tilaan. Tilalla on vähän rakennuksia ja ne ovat kaikki vuokraajan käytettävissä. Sen sijaan Stansvikin tilalla on paljon rakennuksia, joista vuokraajan hallussa on yksi asuinrakennus sekä maataloutta varten tarpeelliset rakennukset, muut rakennukset ovat kiinteistötoimiston talo-osaston hallinnassa. Maatalousosaston kertomusvuonna hoitamien ja sen valvonnan alaisina olevien tilojen ja tilusryhmien nimet ja viljelysalat olivat seuraavat:

Tilan nimi	Omassa viljelyksessä, ha	Omallä väellä, ha	Tilapäisesti vuokralla, ha	Varsinaisia vuokra-alueita, ha	Yhteensä, ha
Tuomarinkylä	347.4	2.3	0.3	22.5	372.5
Pukinmäki ja Oulunkylä	233.9	1.9	1.7	210.0	447.5
Täli	87.5	0.9	0.6	26.0	115.0
Tomtbacka	168.3	1.2	—	—	169.5
Fallkulla	129.9	1.1	1.3	12.5	144.8
Puodinkylä	122.9	1.1	—	51.0	175.0
Kaarela	—	—	—	98.5	98.5
Korpas	—	—	—	16.0	16.0
Herttoniemi	—	—	—	185.0	185.0
Tuurholma	—	—	—	17.5	17.5
Stansvik	—	—	—	12.0	12.0
Viikinmäki	—	—	—	51.0	51.0
Yhteensä	1,089.9	8.5	3.9	702.0	1,804.3

¹⁾ Kiint. lautak. 3 p. tammik. 37 §, 7 p. helmik. 217 §, 21 p. helmik. 323 § ja 17 p. toukok. 942 §. — ²⁾ S:n 7 p. helmik. 218 § ja 28 p. jouluk. 2,544 §. — ³⁾ S:n 28 p. maalisk. 587 §. — ⁴⁾ S:n 2 p. toukok. 817 §. — ⁵⁾ S:n 9 p. toukok. 878 §. — ⁶⁾ S:n 20 p. kesäk. 1,180 §. — ⁷⁾ S:n 18 p. heinäk. 1,369 ja 1,372 §. — ⁸⁾ S:n 8 p. elok. 1,511 §. — ⁹⁾ S:n 12 p. syysk. 1,743 § ja 19 p. syysk. 1,789 §. — ¹⁰⁾ S:n 10 p. lokak. 1,951 §. — ¹¹⁾ S:n 7 p. marrask. 2,194 §.

Suurin osa Puodinkylän maista otettiin kertomusvuonna omaan viljelykseen ja osa pohjois-Herttoniemen pelloista liitettiin Puodinkylän peltoihin. Puodinkylän omassa viljelyksessä olevaa aluetta oli tarkoitus laajentaa enemmänkin Herttoniemen puolelle, mutta kun tila joutui osaston hallintaan vasta keväällä, olivat laajentamismahdollisuudet rajoitetut.

Viljelysjärjestelmät. Omassa viljelyksessä olevia peltoja viljeltiin seuraavasti:

	Tuomarinkylässä		Pukinmäessä ja Oulunkylässä		Talissa		Tomtbackassa		Fallkullassa		Puodinkylässä		Yhteensä	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Kesantoa	26.7	7.7	19.1	8.2	6.8	7.8	5.7	3.4	8.3	6.4	—	—	66.6	6.1
Ruista	20.4	5.9	10.7	4.6	12.1	13.9	6.5	3.9	9.2	7.0	9.0	7.3	67.9	6.2
Syysvehnää	13.9	4.0	18.2	7.8	—	—	7.0	4.2	—	—	2.6	2.1	41.7	3.8
Kevätvehnää	47.2	13.6	19.9	8.5	—	—	10.5	6.3	—	—	19.3	15.7	96.9	8.9
Ohraa	34.8	10.0	29.4	12.6	6.1	6.9	30.1	17.9	—	—	11.8	9.6	112.2	10.3
Kauraa	70.3	20.3	23.4	10.0	25.2	28.8	33.4	19.8	46.8	36.0	38.4	31.3	237.5	21.8
Perunoita	14.1	4.1	11.3	4.8	9.5	10.9	7.5	4.4	8.0	6.2	4.7	3.8	55.1	5.0
Lanttuja	0.5	0.1	1.5	0.6	1.2	1.3	—	—	—	—	—	—	3.2	0.3
Rehukaalia	0.6	0.1	0.5	0.2	—	—	—	—	0.3	0.2	—	—	1.4	0.1
Rehujuurikkaita ..	2.4	0.7	2.0	0.8	—	—	—	—	3.1	2.4	—	—	7.5	0.7
Heinää	106.6	30.7	66.7	28.5	24.4	27.9	65.6	38.9	37.2	28.7	34.9	28.4	335.4	30.8
Laidunta	7.4	2.1	21.9	9.4	0.9	1.0	—	—	13.7	10.6	1.3	1.1	45.2	4.2
Siemenheinää	2.5	0.7	5.5	2.4	0.5	0.6	—	—	—	—	—	—	8.5	0.8
Keittiökasveja	—	—	3.8	1.6	0.8	0.9	—	—	3.3	2.5	0.9	0.7	8.8	0.8
Herneitä	—	—	—	—	—	—	2.0	1.2	—	—	—	—	2.0	0.2
Yhteensä	347.4	100.0	233.9	100.0	87.5	100.0	168.3	100.0	129.9	100.0	122.9	100.0	1,089.9	100.0

Kylvöt. Vehnän viljelyä pyrittiin yhä enemmän laajentamaan, kun taas heinän viljelyä supistettiin. Kylvetyt kasvilaadut olivat seuraavat: ruislaadut: Petkus ja Sangasten, syysvehnälaadut: Varma ja Panu, kevätvehnälaadut: Timantti, Tammi ja Timantti II, ohralaadut: Binder ja Tammi, kauralaadut: Esa ja Orion II, perunalaadut: Tinvald Perfection, Majesteetti, Ruusulehti, Ben Lamand ja Tammiston aikainen, hernelaatu: Konkordia, lanttulaadut: Bangholm, Ruotsalainen keltainen ja Göta sekä rehujuurikaslaatu: Barres. Kertomusvuonna kylvömäärät olivat seuraavat:

	Tuomarinkylässä, kg	Pukinmäessä ja Oulunkylässä, kg	Talissa, kg	Tomtbackassa, kg	Fallkullassa, kg	Puodinkylässä, kg	Yhteensä, kg
Ruista	2,925	1,900	1,800	1,070	1,350	1,385	10,430
Syysvehnää ..	1,475	1,300	—	517	—	483	3,775
Kevätvehnää ..	13,043	5,550	—	3,330	—	5,650	27,573
Ohraa	8,815	6,880	1,425	8,533	—	2,700	28,353
Kauraa	15,200	5,560	6,250	8,933	12,175	9,420	57,538
Perunoita	29,964	25,520	20,128	12,880	13,135	10,700	112,327
Apilansiementä ...	153	195	45	118	45	—	556
Timotein- siementä ...	757	590	220	523	404	—	2,494

Sadot. Tärkeimpien viljelyskasvien sadot olivat seuraavat:

Kaikkiaan, kg							
	Tuomarin- kylässä	Pukinmäes- sä ja Oulun- kylässä	Talissa	Tomt- backassa	Fall- kullassa	Puodin- kylässä	Kaikkilla tiloilla
Ruista	44,715	23,135	20,500	12,370	18,652	—	119,372
Syysvehnää...	47,312	44,093	—	27,100	—	—	118,505
Kevätvehnää	106,427	40,835	—	22,009	—	40,500	209,771
Ohraa	102,170	73,079	16,000	94,508	—	24,000	309,757
Kauraa	153,287	56,570	56,658	73,489	89,725	60,120	489,849
Perunoita	201,670	172,522	128,328	81,270	66,560	52,960	703,310
Lanttuja	17,400	53,001	48,730	—	—	—	119,131
Rehujuu- rikkaita	96,000	69,000	—	—	37,800	—	202,800
Heinää	465,500	340,297	98,500	235,000	90,900	130,000	1,360,197
Apilansie- mentä	200	100	—	228	—	—	528
Timotein- siementä ...	1,150	1,060	355	603	265	425	3,858

Hehtaaria kohden, kg							
	Tuomarin- kylässä	Pukinmäessä ja Oulun- kylässä	Talissa	Tomt- backassa	Fall- kullassa	Puodin- kylässä	Kaikkilla tiloilla
Ruista	2,193	2,152	1,684	1,900	2,038	—	2,024
Syysvehnää...	3,404	2,421	—	3,871	—	—	3,030
Kevätvehnää	2,252	2,051	—	2,092	—	2,098	2,163
Ohraa	2,938	2,485	2,623	3,137	—	2,034	2,761
Kauraa	2,180	2,423	2,253	2,200	1,917	1,565	2,063
Perunoita	14,313	15,308	13,437	10,836	8,320	11,244	12,760
Lanttuja	34,800	35,334	42,374	—	—	—	37,819
Rehujuu- rikkaita	40,000	34,500	—	—	12,194	—	27,040
Rehukaalia ...	47,400	37,000	—	—	17,000	—	36,793
Heinää	4,364	5,103	4,042	3,580	2,444	3,728	4,055

Rehukaalia saatiin kaikkiaan 49,670 kg ja hehtaaria kohden Tuomarin-
kylässä 47,400 kg, Pukinmäessä 37,000 kg ja Fallkullassa 17,000 kg. Olkia
saatiin 1,144,588 kg.

Lannoitus. Eri lannoittimien käyttö oli seuraava:

Tilan nimi	Karjanta- ta, tonnia	Kelkkin- vintti, tonnia	Kelkkin- vintti, tonnia	Kelkkin- vintti, tonnia	Kelkkin- vintti, tonnia	Kelkkin- vintti, tonnia	Kelkkin- vintti, tonnia	Kelkkin- vintti, tonnia	Kelkkin- vintti, tonnia
Tuomarinkylä	953	952	20	4,000	15,000	28,000	7,000	—	—
Pukinmäki ja Oulunkylä .	375	420	—	3,500	13,000	22,000	7,000	—	—

Tilain nimi	Karjanlan- taa, tonnia	Kaupunki- lantaa, tonnia	Kalkkivi- jauhetta, tonnia	Salpietaria, kg	Ammo- niumsul- faattia, kg	Fosfaattia, kg	Kalsioiaa, kg	Saven, kuormaa	Mutaa, kuormaa
Tali	191	315	20	800	3,000	9,000	1,000	506	—
Tomtbacka ...	91	1,249	—	3,000	10,000	16,000	4,000	—	—
Fallkulla	553	—	—	1,000	4,000	10,000	5,000	120	230
Puodinkylä ...	117	—	—	1,200	4,350	15,000	5,000	—	—
Yhteensä	2,280	2,936	40	13,500	49,350	100,000	29,000	626	230

Työväki. Vakinaista työväkeä oli kertomusvuonna seuraavasti:

Tilain nimi	Työnjohtajia		Muonamiehiä		Naispalveljoita		Yhteensä	
	1/1	31/12	1/1	31/12	1/1	31/12	1/1	31/12
Tuomarinkylä	3	3	22	22	1	1	26	26
Pukimäki ja Oulunkylä	4	4	14	14	3	3	21	21
Tali	1	1	7	7	—	—	8	8
Tomtbacka	1	2	11	12	—	—	12	14
Fallkulla.....	2	2	7	7	1	2	10	11
Puodinkylä	—	1	—	8	—	—	—	9
Metsän hoito	2	2	1	1	—	—	3	3
Yhteensä	13	15	62	71	5	6	80	92

Hevosia oli vuoden alussa 67 ja vuoden lopussa 76. Eri tilain kesken hevoset jakautuivat seuraavasti:

Tilain nimi	Tammik. 1 p:nä, kalkkiaa	Jouluk. 1 p:nä, kalkkiaa	100 ha:n pelto- alaa kohden jouluk. 1 p:nä
Tuomarinkylä	23	24	6.9
Pukimäki ja Oulunkylä	17	17	7.2
Tali	7	7	7.9
Tomtbacka	13	13	7.7
Fallkulla.....	7	8	6.0
Puodinkylä	—	7	5.6
Yhteensä	67	76	6.9

Taulukossa mainittujen hevosten lisäksi oli 4 varsaa.

Karjatalous. Koko keskimääräinen lukumäärä kertomusvuonna sekä koko karjan keskimääräinen tuotanto tarkastusvuonna oli seuraava:

	Lehmien luku	Maitoa, kg	Rasva- %	Rasvaa, kg
Tuomarinkylä	27.6	3,131	4.4	137.5
Pukimäki ja Oulunkylä	41.7	3,500	4.0	141.3
Fallkulla.....	21.0	3,730	4.0	149.2

Eri rehulajien käyttö tarkastusvuonna oli kokonaismäärään verraten prosenteissa seuraava:

Rehulaji	Tuomarin- kylässä	Pukinmäessä ja Oulunkylässä	Fall- kullassa
Öljyväkirehua	9.2	5.8	7.5
Muuta väkirehua	14.9	17.6	23.0
Heiniä.....	27.4	19.8	26.1
Olkia	5.1	4.7	6.5
Tuoretta rehua	15.6	17.0	7.5
Laidunta	27.8	35.1	29.4

Sikatalous. Talissa pidettyä sikataloutta valaisevat seuraavat tiedot:

	Tammik. 1 p:nä	Lisäys vuoden aikana		Yh- teensä	Vähennys vuoden aikana			Jouluk. 31 p:nä
		Synty- neitä	Siirret- tyjä		Myy- tyjä	Kuollei- ta	Siirret- tyjä	
Karjuja	2	—	—	2	1	—	—	1
Emakoita	34	—	6	40	10	1	—	29
Nuoria sikoja	13	—	43	56	41	2	6	7
Porsaita	63	533	—	596	390	138	43	25
Yhteensä	112	533	49	694	442	141	49	62

Kirjanpito ja taloudellinen tulos. Kameraalisen kirjanpidon mukaan tulot ja menot olivat seuraavat:

Tulot

	Mk
Tulot maatalousosaston hoitamista tiloista	6,349,866: 65
Vuokralle annettujen tilojen vuokramaksut y.m.	250,728: 90
Yhteensä	6,600,595: 55

Menot:

	Mk
Sääntöpalkkaiset virat	169,380: —
Tilapäistä työvoimaa	1,948,366: 25
Vuokra, toimiston, tilityserä	7,200: —
Lämpö »	1,204: —
Valaistus »	1,394: 80
Siivoaminen »	1,200: —
Puhtaanapito, nuohous	5,112: —
Kaluston hankinta	472,220: —
» kunnossapito	91,971: 85
Tarverahat	13,340: 55
Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet (eläinten)	12,441: 80
Metsänhoito (metsänhoitaja)	16,817: 50
Tallit	361,203: 90
Navetat ja sikala	455,207: 85
Maanviljelys	923,141: 50
Verot ja vakuutusmaksut	186,206: 90
Rakennukset	587,895: 10
Korot konttokuranttitilistä kaupunginkassaan.....	94,854: 10
Yhteensä	5,349,158: 10

Vakinaisten menojen lisäksi oli poistoja 5,568: 65 mk, joten menojen ollessa kaikkiaan 5,354,726: 75 mk ja tulojen 6,600,595: 55 mk, jäi ylijäämäksi 1,245,868: 80 mk. Kun ylijäämään lisätään kaupunginkassaan suoritettut korot 94,854: 10 mk, hyötyi kaupunginkassa maatalousosaston hoitamista tiloista kaikkiaan 1,340,722: 90 mk, edellisenä vuonna 1,667,291: 10 mk. Rasitukseton tulos ilman korkoja, veroja y.m.s. oli 1,526,929: 80 mk, edellisenä vuonna 1,854,541: 95 mk.

Maatilojen puhdas tuotto taloudellisen kirjanpidon mukaan, kun kaupunginkassaan maksettuja korkoja ei oteta huomioon, oli seuraava:

	Mk		Mk
Tuomarinkylä	667,017: 10	Viikinmäki	24,974: 75
Pukinmäki	517,029: 70	Kaarela	35,000: 85
Tali	128,278: 50	Korpas	17,514: 05
Tomtbacka	208,916: 95	Stansvik	2,487: 45
Fallkulla	98,640: 95		
Puodinkylä	22,907: 05	Yhteensä	1,814,389: 90
Tuurholma	14,922: 80	Metsän tuotto	156,791: 30
Herttoniemi	76,699: 75	Kaikkiaan	1,971,181: 20

Kaupungingeodeetin antama toimintakertomus v:lta 1938 oli seuraavan sisältöinen:

Maanmittaus- ja kartastotöiden osaston henkilökunnan muodostivat kaupungingeodeetti, avustava kaupungingeodeetti, insinööri, kaksi vaakitsijaa, kaksi tilapäistä vaakitsijaa, kaksi piirtäjää, joista toinen toimi pääasiallisesti kanslia-apulaisena ja arkistonhoitajana, neljä tilapäistä piirtäjää ja kolme piirtäjäharjoittelijaa sekä vahtimestarinapulainen.

Osaston hoidossa olevan tonttikirjan pidosta aiheutuvien tehtävien lisäksi suoritettiin osastolla kertomusvuonna seuraavat työt: 241 tontinmittausta, niistä 10 kaupungin tarpeisiin; 262 kivijalantarkastusta; 49 tonttirajan paalutusta; 9 erillistä korkeuden määräystä ja muuta toimintusta; 156 otetta ja jäljennöstä tonttikartoista ja mittakirjoista; 419 otetta ja todistusta tonttikirjasta, niistä 11 kaupungin tarpeisiin; 282 karttapiirrosta ja jäljennöstä, niistä 163 kaupungin tarpeisiin; 36 esitystä; 28 tonttijakokarttaa selityksineen; sekä 103 kirjelmää ja lausuntoa.

Muusta toiminnasta mainittakoon seuraavaa: Kaupungin ja sen ympäristön kiintopisteverkkoa täydennettiin pääasiallisesti itäisillä alueilla Herttoniemen ja Puodinkylän seuduilla, jonne laadittiin toisen ja alemman luokan kolmioverkko sekä päämonikulmiojonot. Sen lisäksi suoritettiin monikulmiomittausta Tomtbackan ja Nackbölen länsiosissa ja Kaarelan alueella sekä täydentäviä monikulmiomittauksia varsinaisella kaupunkialueella sekä Oulunkylässä ja Pakinkylässä pääasiallisesti kaupungin omistamilla alueilla. Vuoden kuluessa määrättiin yhteensä 29 kolmiopistettä, joista 11 oli entisiä nyt uudestaan määrättyjä pisteitä. Monikulmiomittauksen yhteydessä rakennettiin ja havaittiin 440 monikulmiopistettä ja mitattujen sivujen pituus oli yhteensä n. 57,000 m.

Kartoitusta ja pintavaakitusta suoritettiin Puodinkylässä 260 ha, Nackbölessä 185 ha ja Kaarelassa 132 ha eli yhteensä 577 ha. Tämän lisäksi suoritettiin täydennysmittauksia eri puolilla kaupunkialuetta.

Sisätöinä vuoden aikana suoritettiin m.m. havaitun 29 kolmiopisteen tasoituslaskut ja 570 monikulmiopisteen koordinaattilaskut sekä piirrettiin 68 kpl mittakaavassa 1:500 olevaa karttalehteä, joiden käsittämä pinta-ala on n. 360 ha ja josta n. 185 ha perustuu kertomusvuoden ja muut edellisten vuosien mittauksiin. Lisäksi tehtiin tonttien myyntiluettelon laatimista varten tarpeelliset kuutio- ja pinta-alalaskelmat sekä suoritettiin muita uuden kiinteistörekisterin laatimisessa kysymyksen tulleita töitä.

Kaupungingeodeetti oli kaupunginhallituksen määräyksestä kaupungin edustajana 9 maanmittaustoimituksessa sekä jäsenenä yhdessä pakkolunastuslautakunnassa.

Kunnallisten työväenasuntojen hoidosta v. 1938 annettu kertomus sisälsi seuraavaa:

Kertomusvuonna asuntojen lukumäärä vähentyi Mäkelänkadun osalta yhdellä, joka luovutettiin väestönsuojeluvälineiden säilytyspaikaksi.

Seuraavasta yhdistelmästä ilmenee kaikkien kunnallisten työväenasuntojen huoneistojen ja huoneiden sekä niissä asuneiden henkilöiden lukumäärä v:n 1938 lopussa:

Asuntoryhmä	Huoneistoja	Huoneita	Niissä asuvia kaikkiaan	Henkilöitä huonetta kohden
Hietaniemenkatu	66	77	219	2.8
Kirstinkatu	39	42	147	3.5
Somerontie	155	160	503	3.1
Kangasalan tie	239	240	804	3.4
Karstulantie	334	502	1,402	2.8
Sammattintie	48	72	215	3.0
Mäkelänkatu	86	173	424	2.5
Kaikki asunnot	967	1,266	3,714	2.9

Vastaava asukasluvu v. 1937 oli 3,698 ja henkilöluku huonetta kohden 2.9.

Menot ja tulot. Kertomusvuoden menosääntöön kunnallisia työväenasuntoja varten merkityt määrärahat ja niiden käyttö ilmenee seuraavasta taulukosta¹⁾:

Menoerä	Määräraha, mk	Kustannukset tilien mukaan, mk
Palkkaukset	148,008: —	158,442: —
Tilapäinen työvoima	25,200: —	25,968: —
Kesälomasijaiset	4,750: —	3,575: —
Vuokra	98,780: —	98,780: —
Lämpö	9,954: —	5,064: 60

¹⁾ Isännöitsijän palkka sekä muut yhteiset hallintokustannukset merkitään kiinteistötoimiston tilille eivätkä sisälly tähän yhdistelmään. Taulukossa olevaan vuokra-erään sisältyy kerhohuoneiston vuokramenoja 33,600 mk ja lastenseimen vuokramenoja 13,020 mk. Korjauskustannuksiin eivät sisälly rakennusten ulkorajauksista aiheutuneet menot.

Menoerä	Määräraha, mk	Kustannukset tilien mukaan, mk
Valaistus	50,000: —	35,115: 40
Siivoaminen	1,500: —	848: 45
Vedenkulutus	158,290: —	155,022: 80
Puhtaanapito	145,100: —	152,780: 60
Kaluston hankinta	50,000: —	33,631: 20
Kaluston kunnossapito	3,000: —	202: 30
Kasvatustoiminta	10,000: —	8,540: 30
Korjaukset	456,000: —	451,840: 15
Yhteensä		1,160,582: — 1,129,810: 80

Eri asuntoryhmien kesken kustannukset jakautuivat seuraavasti:

Asuntoryhmä	Mk	Asuntoryhmä	Mk
Hietaniemenkatu ...	109,270: 80	Sammatintie	56,616: 60
Kirstinkatu	46,027: 65	Kangasalantie 11, isän- nöitsijän huoneisto ...	18,315: 80
Somerontie	121,874: 45	Yhteensä	1,057,546: 55
Kangasalantie	175,798: 20	Kerhotoiminta	59,244: 25
Karstulantie	334,618: 30	Lastenseimen vuokra ...	13,020: —
Mäkelänkatu	195,024: 75	Kaikkiaan	1,129,810: 80

Vuokrasaatavia oli edellisestä vuodesta siirretty 31,477: 50 mk, josta 300 mk v:sta 1936 ja 31,177: 50 mk v:sta 1937, ja kertomusvuoden vuokrat arvioitiin 3,338,400 mk:ksi, joten talousarvioon merkittiin tuloja yhteensä 3,369,877: 50 mk. V:n 1938 kuluessa maksettiin v:n 1937 jäämiä 27,987: 50 mk, poistettiin v:n 1937 jäämiä 2,310 mk ja v:n 1936 jäämiä 300 mk sekä siirrettiin v:n 1937 jäämä 880 mk v:een 1939. Todellisuudessa veloitettiin 3,343,739: 10 mk, mistä määrästä poistettiin 2,610 mk ja siirrettiin v:een 1939 14,270: 80 mk. Loput ¹⁾, 3,329,468: 30 mk, maksettiin.

Kiinteistötoimiston kansanpuisto-osaston eri toiminta-aloihin jakautuva toimintakertomus v:lta 1938 sisälsi seuraavaa:

Urheilutoiminta. *Luistinaradat.* Edellisinä talvina kaupungin toimesta jäädytettyjen Eläintarhan, Käpylän ja Vallilan kentillä olevien suurempien ja Runeberginkadun, Neitsytpolun ja Hesperiankadun leikkikentillä sekä Katajanokan rannalla ja Hietalahden altaassa sijaitsevien pienempien ratojen lisäksi, jotka aikaisen talven takia saatiin luistelukuntoon osittain jo joulukuun 2 p:nä, jäädytettiin Suomenlinnaa sekä Sepänkadun puistik-
koon uudet pienoisluistinaradat, jotka alusta alkaen joutuivat vilkkaaseen käyttöön. Pasilan leikkikentälle edellisinä talvina jäädytetty luistinarata jätettiin nyt valmistamatta, koska Eläintarhan luistinarata sijaitsi melko lähellä.

Eläintarhan luistinaradalla, joka edelleen oli ainoa kunnan radoista, jossa kannettiin pääsymaksua arkipäivisin klo 17 jälkeen ja sunnuntaisin

¹⁾ Tähän sisältyy isännöitsijän maksama tilitysvuokra, 14,820 mk.

koko päivän, kävi talven aikana 18,000 luistelijaa, Vallilassa n. 30,000 ja Käpylässä n. 18,000 luistelijaa. Näillä kolmella radalla pelattiin useita kymmeniä Suomen palloliiton ja Työväen urheiluliiton piirien alempien sarjojen jääpallo-otteluita. Kaikki kunnan luistinradat suljettiin maaliskuun 6 p:nä. Yksityisten luistinradat olivat samat kuin edellisenäkin vuonna. Helsingin kaikkien luistinratojen yhteinen jäädytetty pinta-ala oli n. 60,000 m². Suojasää haittasi talven aikana usein muutenkin lyhyttä luistelukautta.

Hyppyri- ja kelkkamäet. Hyppymäet saatiin kuntoon jo joulukuun 11 p:ään mennessä, joten talviurheilutoiminta alkoi suhteellisen aikaisin. Alppilan vanhaa hyppymäkeä ei enää kunnostettu sen lahonneisuuden takia, joten käytännössä olivat Herttoniemen, Meilahden, Käpylän, Helsinginkadun ja Kaivopuiston mäet. Näistä käytettiin Helsinginkadun ja Kaivopuiston mäkiä eniten. Herttoniemen mäki sai pukusuojan. Mäenlasku päättyi maaliskuun 6 p:nä.

Kelkkamäkiä ryhdyttiin kunnostamaan joulukuun 9 p:nä. Ne valmistuivat saman kuun 21 p:nä ja joutuivat heti vilkkaaseen käyttöön. Käsianiemeen ei voitu tehdä kuin yksi mäki entisten kolmen tilalle valtion ryhdyttyä rakennustöihin sille luovutetulla kaupungin alueella. Muut mäet, joita oli yhteensä 22, sijaitsivat entisissä paikoissa. Kelkkamäet suljettiin myöskin maaliskuun 6 p:nä.

Sekä tammi- että helmikuussa oli useita kauniita sunnuntaipäiviä, jotka houkuttelivat pääkaupunkilaisia hiihtämään. Hiihtäjiä oli silloin paljon varsinkin Seurasaarella ja Herttoniemen maastossa.

Urheilukentät. Kaupungin urheilukentät avattiin huhtikuun 15 p:nä ja suljettiin lokakuun 27 p:nä. Eläintarhan kentällä urheilijoiden lukumäärä laski hiukan edelliseen kesään verraten. Kävijöitä oli kaikkiaan n. 40,000 henkilöä, joista naisia oli n. 950. Eniten harjoittelijoita kävi syyskuussa, jolloin niitä laskettiin olleen n. 10,000 henkilöä, näistä oli naisia n. 270. Liikkeiden ja seurojen jäsentenvälisiä pikkukilpailuja pidettiin suunnilleen saman verran kuin edellisenäkin kesänä eli n. 350. Lämminvesisuihkua käytettiin huomattavasti ahkerammin kuin aikaisempina vuosina, nimittäin n. 10,689 kertaa. Käytön lisäys johtui miesten uuden suihkuhuoneen valmistumisesta huhtikuussa. Maksullisia kilpailuja pidettiin Eläintarhassa 22. Katselijoita oli huomattavasti vähemmän kuin edellisenä vuonna eli 14,494. Bruttotulot olivat vain 105,877 mk, josta yhdistyksille maksettiin 97,329 mk. Kaikki suuret kilpailut pidettiin stadionilla.

Kallion kentällä pelattiin 135 jalkapallo-ottelua, joiden lisäksi pidettiin n. 200 pikkukilpailua. Harjoittelemassa kävi n. 21,000 henkilöä, joista naisia oli n. 3,500. Pyöräilijöitä kävi melkein yhtä runsaasti kuin edellisenäkin kesänä eli n. 40—50 kerrallaan.

Vänämöisenkadun kentällä pelattiin kesän kuluessa 88 puulaaki- ja 169 piiriottelua jalkapallossa sekä lukematon määrä koululaisotteluita. Tämä kenttä laajennettuine pukusuojineen ja suihkuineen oli hyvin suosittu.

Haapaniemen, Käpylän ja Annalan kenttiä käytettiin suunnilleen yhtä paljon kuin edellisenäkin kesänä. Tässä mainittakoon Haapaniemen kentällä suoritettut 218 pesäpallo-ottelua. Mainittu kenttä otettiin käyttöön jo huhtikuun 3 p:nä.

Käpylän raviradan kenttää ei voitu kesän aikana paljonkaan käyttää

siellä suoritettujen kyntötöiden ja urheilukentän perustamistöiden takia. Siellä oli usein kuitenkin n. 40—50 harjoittelijaa.

Kaisaniemen kenttiä käyttivät edelleenkin etupäässä koululaiset palloleikkejään varten. Samoin liikkeiden välisiä pesäpallo-otteluita järjestettiin runsaasti. Katselijoita oli niissä usein n. 2,000—3,000 henkilöä. Lisäksi mainittakoon monet eri liikkeiden väliset jalkapallo-ottelut.

Hesperian kentällä suoritettiin etupäässä pesäpallokilpailuja, joiden lukumäärä nousi n. 60:een. Koululaiset käyttivät myöskin usein kenttää voimistelutunneillaan erilaisia pallopelejä varten. Pesäpallo-ottelujen katsojamäärä väheni entisestään.

Muista kentistä mainittakoon vielä messuhallin kenttä, joka tosin on perusteellisen pintakorjauksen tarpeessa ennen kuin sitä voidaan kutsua hyväksi hiekkakentäksi. Siellä pelattiin aikaisesta keväästä myöhäiseen syksyyn useita kymmeniä jalkapallo-otteluita. Se oli myös sangen suosittu harjoituskenttä sekä koululaisten käyttämä kenttä. Merisataman eräs aukio siistittiin myös tilapäiseksi pallokentäksi ja sitä käytettiin varsin ahkerasti.

Kaisaniemen tenniskentät avattiin toukokuun 5 p:nä ja suljettiin lokakuun 10 p:nä. Vuokrattujen tuntien lukumäärä oli 2,934.

Stadionin valmistuminen oli huomattava tapaus pääkaupungin urheiluelämässä. Olihan Helsingillä nyt täysin ajanmukainen kilpailupaikka mahtavine katsomoineen, jonka aikaansaamiseksi Helsingin kaupunki oli huomattavalla tavalla vaikuttanut. Helsinki sai järjestettäväkseen myös v:n 1940 olympiakisat. Tämä aiheutti jo kertomusvuoden lopussa vilkasta toimintaa pääkaupungin urheiluelämässä, oli suunniteltava uusia kilpailupaikkoja j.n.e. Osia olympialaitteista alettiin jo rakentaakin. Kertomusvuoden aikana valmisteltiin myös kysymystä Pallokenttä oy:n purkamisesta ja sen omaisuuden ottamisesta kaupungin haltuun tammikuun 1 p:stä 1939.

Urheilukentillä tehdyistä uudistuksista mainittakoon Eläintarhan kentän W.C.-laitteet ja uusi miesten suihkuhuone sekä Annalan kentän suihkulaiteet, Runeberginkadun ja Hesperiankadun luvstinratojen vesipostit sekä rautaiset valonheittäjät jätävät Eläintarhan, Kallion ja Kaisaniemen kentille.

Kansanpuistot. Kaupungilla oli v. 1938 samat kansanpuistot kuin edellisenäkin vuonna, luvultaan kaikkiaan 13, jos sellaisena pidetään myös Uunisaaren kansanpuistonluontoista merikylpylää. Seuraavasta yhdistelmästä selviää kansanpuistojen perustamisvuosi ja pinta-ala:

	Perustamisvuosi	Pinta-ala, ha		Perustamisvuosi	Pinta-ala, ha
Korkeasaari	1862	21,300	Varsasaari	1928	15,790
Korkeasaaren			Pihlajasaari	1929	17,154
eläintarha	1888	—	Lauttasaari	1929	22,720
Seurasaari	1889	44,960	Hietaranta	1930	8,502
Tuurholma	1906	19,642	Kivinokka	1931	27,310
Mustikkamaa	1921	35,205	Satamasaari	1934	4,170
Palosaari	1925	1,422	Uunisaari	1934	1,500
Mustasaari	1927	6,380			
			Yhteensä		226,055

V. 1938 kesä ei ollut ilmastollisesti yhtä edullinen ulkoilijoille ja uintiurheilun harrastajille kuin edellisenä vuonna. Kesäkuu oli kylmä ja sa-

teinen, samoin elokuun loppupuoli. Heinäkuu ja elokuun alku olivat sen sijaan lämpimät ja kauniit. Meriveden lämpö kesäkuussa oli vain n. 14—15 astetta. Heinäkuussa se sen sijaan pysytteli tasaisesti 20 asteen paikkeilla ja nousi ajoittain jopa 24 asteeseen. Yleisöä kävi kansanpuistoissa suunnilleen yhtä paljon kuin edellisenäkin vuonna. Käynnin vilkastumista oli kuitenkin todettavissa Mustikkamaalla ja Korkeasaarella. Säännöllistä liikennettä kansanpuistoihin välittävillä höyry- ja moottorilaivoilla kävi huomattavimmissa kansanpuistoissa kesän aikana kaikkiaan 650,000 henkilöä ¹⁾.

Hietaranta avattiin toukokuun 29 p:nä ja suljettiin syyskuun 6 p:nä. Täällä kävi kesän aikana n. 400,000 henkilöä, joista pukusuojaa käytti 75,132 henkilöä eli n. 10,000 henkilöä enemmän kuin edellisenä kesänä. Näistä miesten pukusuojan käyttäjiä oli 42,266 ja naisten 32,866. Rannalle tuotiin lisää kolme jaalallista hiekkaa. Hietarannassa työskenteli kesän aikana 17 henkilöä, joista pukusuojassa 6 ja siivoustöissä 5 naista sekä vartijoina 6 miestä. Uimavartijain apua tarvittiin n. kymmenkunta kertaa. Hukkimistapauksia sattui kaksi. Kuten jo mainittiin kasvoi Mustikkamaan käyttö kertomusvuonna. Yleisöä kävi saarella arviolta n. 500,000 henkilöä, joista Hakaniemenrannasta tuli höyrylaivalla n. 160,000 ja Vilhonvuorannasta moottoriveneillä n. 320,000, muut tulivat soutu- ja moottoriveneillä. Heinäkuun 17 p:nä laskettiin saarella käyneen n. 19,000 henkilöä. Samoin Seurasaaressa kävijöiden lukumäärä osoitti nousua jonkun verran. Yleisön lukumäärä oli varmasti yli 100,000 henkilöä. Saaren uimalaitosta käytti n. 16,500 uijaa ja auringonpalvojaa, joista naisia oli n. 7,500. Pihlajasaarella kävijöiden lukumäärä oli n. 50,000 henkilöä. Korkeasaaren uimalaitoksella kävi kertomusvuonna n. 6,000 henkilöä. Suurin yhtäaikainen määrä oli n. 600. Herttoniemen uimarannan käyttö osoitti myöskin vilkastumista. Missä määrin kaupungin uimalaitoksia käytettiin kertomusvuonna, ilmenee urheilulautakunnan kertomuksesta ²⁾.

Leirialueet. Helsingillä oli jatkuvasti kolme vakinaista leirialuetta, jotka sijaitsivat Kivinokassa, Varsasaarella ja Satamasaarella sekä tilapäiset eli n.s. viikonloppualueet Lauttasaarella ja Tuurholmassa. Suurin leirialue oli edelleen Kivinokka. Siellä oli 820 vakinaista telttaa sekä säännöllisesti sunnuntain vastaisina öinä n. 20 tilapäismajaa. Varsasaarella oli n. 320 pysyväistä majaa. Saarella saattoi yhtäaikaa olla n. 2,500 henkilöä. Mainittakoon myöskin, että kauniina sunnuntaipäivinä oli saaren rannoilla n. 200 yksityistä moottorivenettä. Satamasaarella kävi kesän aikana n. 18,000 henkilöä. Sinne tehtiin myöskin 33 huvimatkaa. Vakinaisia telttoja oli 109. Saarella kävijöiden omia moottoriveneitä oli yhtäaikaisesti rannalla n. 150. Lauttasaarelle pystytettiin kesän aikana yhteensä 1,938 telttaa viikonloppuviettotarkoituksessa. Tuurholmassa oli n.s. viikonlopputelttojen lukumäärä suurin juhannuksena, jolloin niitä oli n. 70. Muina juhla-aattoina telttojen lukumäärä vaihteli 30—60:n välillä. Muina tilapäis- ja yksityisluontoisina telttailualueina mainittakoon Helsingin retkeilykerhojen leirialue Degerössä, Helsingin raitiotie ja omnibus oy:n leirialue Lauttasaarella ja Helsingin kunnallisten työntekijäin leirimajat Kulosaaren kartanon alueella. Sitä paitsi kaupunki luovutti alueita Lauttasaaresta n. viikon ajaksi Pelastusarmeijalle sekä muille järjestöille leiritoimintaa varten.

¹⁾ Tarkemmat tiedot kaupungin oman aluksen sekä yksinoikeutettujen alusten välittämästä liikenteestä kansanpuistoihin v. 1929—38 on esitettyä Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:ltä 1939. — ²⁾ Ks. tämän kert. s. 270*.

Korkeasaaren puisto-osasto huolehti edelleen puutarhatöistä kaupungin eri kansanpuistoissa. Kertomusvuoden talousarviosta käyvät selville pääpiirteittäin ne korjaukset ja uudistyt, jotka suoritettiin kuluvana vuonna eri kansanpuistoissa. Vapautuneilla vangeilla teetettiin tietöitä Mustikka- maalla, Pihlajasaassa, Varsasaassa ja Mustasaassa. Lisäksi vangit suorittivat tasoitus- ja kunnostamistöitä hiekkarannoilla, leikkikentillä ja hiihtomäissä y.m.

Eläintarha. Korkeasaaren eläintarhan toiminnasta eläintarhan valvoja antoi seuraavat tiedot:

Henkilökunta, johon kuului rehimestari, 5 vakinaista ja yksi ylimääräinen eläintenhoitaja sekä tuntipalkkalaisina kirvesmies, siivooja ja ajomies, pysyi kertomusvuonna samana.

Tulipalo apinasuojassa. Tammikuun 10 p:n iltana pääsi tuli irti tallirakennuksen apinaosastossa. Palossa tärveltyivät käyttökelttomiksi varsinainen apinahuone ja sen viereinen pikku huone, suureksi osaksi myöskin ulkokarsinat sekä osia ullakosta ja jokunen kalustoesine. Eläimistä tuhoutui 9 apinaa, 10 kilpikonaa ja 1 korppi.

Uudisrakennustöistä ja korjauksista mainittakoon seuraavaa: Edellä mainitun tulipalossa tuhoutuneen tallirakennuksen korjaamiseen käytettiin kaupunginhallituksen päätöksen mukaan palovakuutusrahat, 35,000 mk, kokonaisuudessaan. Korjaustöiden yhteydessä tehtiin samalla melkoisia parannuksiakin. Entinen apinahuone, kaniinihuone ja niiden välinen pikku huone yhdistettiin tilavaksi halliksi, jonka sisäseinälle järjestettiin 9 lattiasta koholla olevaa häkkiosastoa ja ulkoseinän puolelle laitettiin kulkukäytävä. Kulkukäytävään johtaa ovi työtuvasta, minkä lisäksi halliin päästään pihan puolelta tallin eteisen kautta. Yleisölle voitiin tällä tavoin järjestää kiertokulku osastolla. Ikkuna-aukkoja laajennettiin, permanto laskettiin sementillä ja tiliuunien sijalle laitettiin kaksi peltiunnia. Seinät vaalennettiin ja valopisteitä uusittiin ja lisättiin. Ulkokarsinat muodostettiin yhtenäiseksi sisäpuolista vastaavaksi rivistöksi, yhtä lukuunottamatta. Samalla näitä ulkokarsinoita korotettiin, joten ulkotilat tulivat hyvin ilmaviksi ja aurinkoisiksi ja päästivät valoa myöskin sisähalliin. Kaniineille järjestettiin uudet 3-kerroksiset kaappitallit rakennuksen navettaosastoon. Metsästysfasaanien maja korjattiin ja varustettiin sementtitiilikatolla. Muflonlampaiden aita tiivistettiin ja vesipuhvelin aita lujitettiin. Metsälintuhäkki varustettiin rautaisella eristekaiteella. Kamelitallin paanukatto korvattiin asfalttikatolla. Karukullampaiden tarhaan vedettiin vesijohto. Hirvieläinten tarhaan, uuteen aasitarhaan, kamelien ja laamaeläinten tarhoihin valettiin sementtiset juomakulhot. Sitä paitsi maalattiin kansliarakennus, pitkä vajarakennus ja lehdesvarastoksi järjestetty entinen keilarata ulkoa ja leijonalinna sisältä sekä lisäksi ilvesten käyttämä uusi häkki, pienen karhulinna sivuhäkit ja näkötorni. Entisen kamelitarhan jatkoksi pohjoispuolelle rakennettiin uusi n. 500 m²:n suuruinen aasitarha. Siinä on aita vaakasuorin rautatankokuksuin ja 10×4 m:n suuruinen talli tarhan itäisellä rinteellä. Talli rakennettiin pyöröhirsistä luonnonkivistä muuratulle kivijalalle ja siinä on nelipilttiinen talliosasto sekä erillinen ajokalusuoja. Permanto on sementistä. Ullakolla on avara heinävarasto. Tarhalla johtaa oikotie ravintolan luo, mihin oli järjestetty lasten huviajelujen lähtöpaikka. Hopea- ja sinikettuhäkkien sekä akvaariorakennuksen välisen kallion laelle pystytettiin n. 15×10 m:n suuruinen soikea kupukattoinen rautahäkki,

joka tarkoitettiin naaleille tai jäämeren linnuille, mutta oli toistaiseksi vain tilapäiskäytössä.

Eläimistö. Vuoden lopussa oli eläintarhassa 150 eri eläinlajia, yhteensä 616 kpl, kuten seuraavasta yhdistelmästä ilmenee:

	Kpl	Eri lajeja		Kpl	Eri lajeja
Imettäväisiä	306	67	Matelijoita	11	5
Lintuja	292	76	Kaloja	7	2
				Yhteensä	616 150

Koko eläintarhan eläimistön inventaarioarvoksi laskettiin 573,766 mk. Lisäys edelliseen vuoteen verraten oli 58,431 mk.

Ostamalla hankittiin eläintarhaan seuraavat eläimet: 1 hevonen, 1 susi, 1 kettu, 1 mäyrä, 1 saukko ja 1 hilleri. Talvella tulipalossa kuolleiden apinain tilalle hankittiin saaduilla palokorvausrahoilla, 12,000 mk:lla, ja vuotuishankintamäärärahoilla 14 uutta apinaa, joista kiintoisimpia ovat gibbon-, vaippapaviaani- ja kapusiiniapinaparit. Apinalajit olivat täten entistään edustavampia ja kiintoisampia. Lahjaksi saatiin m.m. 3 hirvenvasikkaa, 2 suomalaisen maatiaissian porsasta, 1 saukko, 1 hilleri, 4 apinaa, 10 tunturisopulia, 4 metsästysfasaania, 1 nuori maakotkapari, 1 amazon- ja 10 laulupapukaijaa, 4 japaninpeippoja, 1 alligaattori ja joukko kilpikonnia. Vaihtamalla hankittiin ulkomailta 1 pari alppimurmeleita pikkukiljuhanhipariin, nuori vapitihirviuros kotimaiseen naarashirveen, 2 hulmaaniapinaa kurkeen ja saukkoon, musta haikarapari kurkeen ja maakotkaan sekä amhertsfasaanikukko kahteen saman lajin kanaan sekä kotimaassa vaihdettiin nuori karhupari susipariin, laulupapukaija skunkkiin ja nuori riikinkukko helmikanapariin.

Tarhassa syntyneistä ja eloonjääneistä eläimistä mainittakoon 2 leijonaa, 4 hopea- ja 10 sinikettua, 3 pesukarhua, 9 minkkiä, 3 muflon- ja 4 karakulkaritsaa, 4 kuusipeuraa ja 1 saksanhirvi sekä 12 riikinkukkoa. Tarhassa syntyneet 2 ilveksenpentua kuolivat. Lisääntyneiden eläinten arvo laskettiin 145,447 mk:ksi.

Tulipalossa tuhoutuneiden eläinten lisäksi kuoli eläintarhassa m.m. seuraavat eläimet: 1 vanha ja 1 nuori urossusi, 1 tavallinen kettu, 1 hopeakettu, 1 sinikettu, 1 naali, 1 ilves, 1 ahma, 1 tavallinen mäyrä, 1 amerikkamäyrä, 1 nuori saukko, 2 hilleriä, 1 vesipuhvelilehmä, kaikki 8 piisami-myyrää ja suurin osa saatuja tunturisopuleja, 3 apinaa, 1 maakotka sekä joukko petolintuja, fasaaneja, riekkoja y.m. lintuja. Vesipuhveli sai sähköiskun, monet petoeläimistä kuolivat penikkataudin tapaiseen kulkutautiin, piisamit tuhosi puutossairaus ja fasaanit tuberkuloosi. Eläintarhan eläimistön terveydentila oli kertomusvuonna tavallista huonompi.

Vuoden aikana myytiin eläintarhasta m.m. 7 hopeakettua, 1 saksanhirvi, 6 kuusipeuraa, 1 karakulpässi ja 3 riikinkukkoa. Edellä mainitut maatiaissian porsaat luovutettiin vuoden lopulla kaupungin maatiloille. Poistettujen eläinten arvo laskettiin 87,016 mk:ksi.

Kalustoon hankittiin ilmapaineisilla kumipyörillä varustetut nelipyöräiset trillat lasten huviajelua varten.

Leijonalinnessa käytiin syntyneiden leijonanpenikoiden vuoksi entistä enemmän. Leijonalinna oli avoinna melkein koko vuoden. Pääsylipuista kertyi kaikkiaan 242,201 mk. Lipuista 2 mk:n lippuja oli 101,698 kpl ja 1 mk:n lippuja, joita lunastivat lapset, sotilaat ja retkikunnat, 38,805 kpl.

Huviajeluja ja ratsastuksia aaseilla ja kameleilla järjestettiin lapsille kesän aikana entiseen tapaan. Epäsuotuisten kelisuhteiden takia ei porolla-ajelua voitu järjestää. Ajeluista ja ratsastuksista kertyi bruttotuloja 7,532 mk, josta nettoa oli 4,947: 50 mk. Huviajeluihin ja ratsastuksiin osallistui kaikkiaan 5,463 lasta.

Akvaariorakennus, kivikokoelma ja näkötorni olivat avoinna kuten ennenkin, ensiksi mainittu toukokuun 1 p:stä syyskuun 31 p:ään päivittäin yhtäjaksoisesti 4 tuntia ja kivikokoelma toukokuun 16 p:stä syyskuun 15 p:ään päivittäin 4 tuntia kahdessa jaksossa, molemmat maksuttomasti, sekä näkötorni toukokuun 16 p:stä syyskuun 15 p:ään sekä lisäksi joinakin pyhinä n. 8 tunnin ajan päivittäin 1 mk:n pääsymaksusta.

Siirtolapuutarhat. Siirtolapuutarhoja oli v. 1938 viisi, nimittäin Ruskeasuon, Kumpulan, Vallilan, Herttoniemen ja Talin siirtolapuutarhat. Koska puutarhapalstojen kysyntä oli edelleenkin vilkasta, ryhdyttiin suunnittelemaan uutta siirtolapuutarhaa Oulunkylään. Kaupunginvaltuusto myönsi tarkoitusta varten v:n 1939 talousarvioon määrärahan, josta osa saatiin käyttää jo kuluvana vuonna, ja salaojitustyöt aloitettiin näin ollen jo syksyllä 1938.

Kaikissa siirtolapuutarhoissa tehtiin tavanmukaisia korjaustöitä. Herttoniemessä tasoitettiin metsän laitaan ruohokenttä. Talin ja Vallilan puutarhoihin vedettiin elokuussa ulkovalaistusta varten sähköjohdot.

Kaikki siirtolapuutarhat osallistuivat syyskuun 29 p:n ja lokakuun 2 p:n välisenä aikana messuhallissa järjestettyyn Uudenmaan puutarhanäyttelyyn, jossa puutarhaviilijät asettivat näytteille hedelmiä, vihanneksia ja koristekasveja. Varsinkin hedelmäosasto oli hyvin onnistunut. Hedelmistä siirtolapuutarhat saivat kunniapalkinnon.

Kesäisin siirtolapuutarhoissa suoritettavan neuvontatyön lisäksi annettiin siirtolapuutarhaviilijöille talvella neuvoja puutarhanhoidon eri aloilta esitelmien ja havainto-opetuksen muodossa. Koska kerhotoimintaan osallistuvien siirtolapuutarhaviilijöiden lukumäärä oli entisestään lisääntynyt, ratkaistiin tästä johtunut huoneistopula siten, että kukin yhdistys piti kerhoiltansa erikseen. Tähän tarkoitukseen saatiin huoneet työväenopistosta ja Helsingin kaupungin opetuskeittiöstä Mäkelänkadun varrelta. Huoneistot olivat siirtolapuutarhayhdistysten vapaasti käytettävissä.

Puutarhaneuvontaa harjoitettiin myöskin Käpylän, Kumpulan, Toukolan, Taivaskallion ja Koskelan omakotialueilla.
